

Colin Falconer

Colin Falconer

AZTEC

Colin Falconer

AZTEC

Editor ALDO PRESS, București

Copyright

© 1996, by Colin Falconer

Toate drepturile pentru această versiune aparțin Aldo Press

Traducere

Alexandra Petrea

Informații, comenzi ramburs, comenzi

www.aldopress.ro

ISBN 973-9307-05-1

MAYAN CALENDAR AZTEC CALENDAR
MĂLTITCOAT-CODEN AJ

EDUCAȚIE

În următoarele pagini, vom discuta despre mitologia aztecă și

Cea mai cunoscută legende aztecă este cea a lui Quetzalcoatl și

șerpii de cloci, care au luptat împreună împotriva lui Huitzilopochtli.

Şerpii de cloci sunt considerați să fie bune, în timp ce

ștaiile sunt cunoscute ca fiind rău, dar un serp nu

este sănătos, și nu este sănătos, sănătos, sănătos, sănătos,

nu este sănătos, sănătos, sănătos, sănătos, sănătos, sănătos,

PARTEA ÎNȚÂI

Şarpele cu pene a spus::

*Când va veni vremea, mă voi întoarce în mijlocul vostru, pe
marea din est, împreună cu oamenii albi cu barbă...*

proclamație către poporul toltec făcută de regele-zeu al lor, Șarpele cu
pene, pe la anul 1000 d He.

dintr-o legendă aztecă

în care se relatează că în urmă cu 1000 de ani, zeul Șarpele cu pene a

l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli, și l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli,

și l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli, și l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli,

și l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli, și l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli,

și l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli, și l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli,

și l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli, și l-a învins pe zeul sol, Huitzilopochtli,

— Temple mari pe lac... mărșalui spre Tenochtitlán!

— Un templu nu poate mărșalui.

— Șarpele cu Pene se întoarce!

Omul-bufniță respira întrețăiat acum. Rostea cuvintele în timp ce se zgudua de râs.

— Nu va mai exista niciun Tenochtitlán!

Motecuhzoma s-a ridicat în picioare, desfigurat la față.

— Orașele noastre sunt distruse, cadavrele noastre zac în mormane, unele peste altele.

Femeia-Şarpe l-a văzut pe împărat acoperindu-și față cu mâinile.

— În curând vom vedea semnele pe cer!

Omul-bufniță se târă spre tron pe genunchi și coate. La un moment dat se prăbuși. Saliva i se întinsese pe obrajii. Ochii lui sclipeau nebunește.

— Întoarce-te să vezi ce o să se abată asupra Mexicăi!

Motecuhzoma a rămas tacut mult timp, ascunzându-și față în mâini. Când și-a descoperit-o, Femeia-Şarpe a îndrăznit să-i arunce o privire și a observat că plâng ea.

— Așteaptă până ce trece efectul *peyotl*-ului și apoi jupoiae-l de viu, a tunat Motecuhzoma.

Pe urmă a ieșit din cameră. Omul-bufniță a rămas pe podea, fără să știe ce-l aștepta, pierdut în visurile sale sălbaticice, nebunești, râzând de umbre.

*

Lângă râul Grijalva

Hernan Cortés stătea sprijinit de balustrada vasului *Santa María de la Concepción* care naviga pe coasta Yucatánului. În zare, pământul devenise o linie verde. În aerul sărat se simțea izul vegetației tropicale. Catargele pânzelor trosneau deasupra capului. Steagul său personal fălfăia pe catarg: o cruce roșie pe fond negru, de catifea, sub care sclipea inscripția latină brodată cu litere albastre. Erau aceleași cuvinte care împodobiseră odată blazonul lui Constantin: *Fraților, să urmăm Crucea și să ne lăsăm călăuziți de credința noastră!*

Cortés zâmbea. Străbătuse un drum lung de la orizonturile melancolice, monotone, ale Extremadurei. Dar oare nu era exact ce-și dorise? Naviga spre un tărâm necunoscut, în ape neexplorate de nimeni până atunci, dar, cu toate acestea, avea senzația că se întorcea acasă. Vântul era vântul lui și-

l purta pe cărările destinului. Era la fel de convins ca de prezența lui Dumnezeu în ceruri.

Se întoarse spre Alaminos, căpitanul vasului:

— Vom intra în istorie! i-a strigat el, dar cuvintele au fost înghițite de vânt.

S-a uitat pe punte și i-a văzut pe Benítez și Jaramillo discutând; *hidalgos* săraci, la fel ca el, educați și de neam bun, dar fără moștenire. Veniseră în Indii, aşa cum făcuse și el, sperând să se îmbogățească, să scape de plătiseala și săracia Castilliei și a Extremadurei, să se elibereze de sub tirania *granzilor* și preoților acaparatori. Toți alergaseră să i se alăture în această călătorie spre Cuba: mercenari, plantatori plătisită, căutători de aur ghinioniști, puși pe jaf și înnavuțire. O să aibă grija să-i căpătuiască. Va fi o aventură în stil vechi, care le va aduce glorie, bogății și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Da, venise în sfârșit vremea lui.

*

Gonzalo Norte își dorea moartea. Vomita din nou, scuipând veninul verzui în ocean. Greu de crezut că își petrecuse unsprezece din cei treizeci și trei de ani ai săi ca marină. Dar ultima oară când stătuse pe puntea unui vas fusese acum opt ani și i se părea că treccuse o viață de atunci. Între timp, stătuse pe uscat și uitase de mizeria vieții pe apă, de mirosurile neplăcute și de legănatul mării.

Dar nu numai duhoarea uleioasă a *nao*-ului îl făcea să-și dorească moartea. Suferea nu numai trupește, ci și sufletește. Se uită în jur și observă privirile suspicioase ale celorlați atântățe asupra lui. Toți știau că purta în el o boală mai rea decât oricare de pe coastă. Unii dintre ei scuipau în direcția lui când ieșeau pe punte.

„Sunt singur ca un lepros – se gândeau el. Voi fi singur toată viața mea.“

Simți un braț pe umeri: era Aguilar. Avea un singur prieten pe vasul acesta și, din păcate, nu-l țineau puterile să-l sugrume.

— Nu-i așa că este bine să fii din nou printre creștini, Gonzalo?

Aguilar vorbea în vechea limbă Chontal Maya, pentru că Norte nu-și mai amintea decât câteva cuvinte din castilana sa maternă.

— Bine? Poate pentru tine, Jeronimo.

Aguilar purta îmbrăcămintea maronie a unui diacon. Doar capul ras și pielea bronzată îl trădau, arătând că numai cu câteva zile în urmă fusese sclav la un *cacique* mayaș. Mai strângea și acum la piept *Cartea orelor*,

— Trebuie să uiți de cealaltă viață, i-a spus Aguilar. Roagă-te să fii ieritat, și Dumnezeu o să se îndure de tine. Ai cedat diavolului, dar mai poți fi salvat.

„Pe dracu — se gândeau Norte. Dacă răul de mare nu mi-ar fi stors toată vлага, l-aș fi aruncat peste bord, să-i țină de urât în rai lui Dumnezeu și celor lalți sfinți. Oare nu pricepe că nu mai am un suflet pe care să-l salvez? Mi l-au simuls, cum smulge un preot inima din piept. De ce nu mă lasă în pace?“

— Nu este un păcat; credința mea este mai puternică, a insistat Aguilar. Mila Dumnezeului nostru este nemărginită. Mărturisește-ți păcatele și vei putea începe o nouă viață.

— Lasă-mă în pace, pentru numele lui Dumnezeu, a repetat Norte și a vomită din nou.

*

Julián Benítez simțea că i se întoarce stomacul pe dos. Norte era cel care-l dezgusta. Aguilar i se părea doar nesuferit, ca toți preoții. Cei doi bărbați — Norte era membru al echipajului, iar Aguilar pasager, un diacon popit de curând — scăpaseră cu opt ani în urmă de pe epava unui vas care mergea de la Darien la Hispañola. Împreună cu alți șaptesprezece se salvaseră într-o barcă lungă, dar cei mai mulți muriseră de sete înainte să ajungă pe coasta Yucatánu lui. Poate că aceia fuseseră cei norocoși, pentru că supraviețitorii fuseseră capturați de indienii maya, care-l uciseseră pe căpitanul Valdivéa și pe alți câțiva. Doar Aguilar și Norte scăpaseră cu viață.

După câteva zile au fost capturați din nou de un *cacique*, care se dovedise mai pașnic decât primul. Ba chiar prietenos, pentru că îi oferise lui Aguilar propria fiică de nevastă. După cum le povestise Aguilar, stătuse o noapte întreagă gol, lângă coliba ei, dar se ferise de păcatele trupești refugiindu-se în zdrențuita *Carte a orelor*.

Norte, în schimb, cedase, și în această privință Benítez îl aproba. Înțelegea dorința carnală a lui Norte mai bine decât castitatea forțată a lui Aguilar. Dar nu pricepea în schimb celealte fapte ale sale: cum putuse să se însoare cu o femeie păgână și să aibă trei copii cu ea; cum acceptase să-și perforeze urechile și buza inferioară și să-și tatueze fața și mâinile ca un

băstinaș de-al lor. Prin aceste acțiuni renunțase la credința lui și devenise un sălbatic ca și ei. Nu era mai presus decât un câine.

Când Jaramillo și restul echipajului l-au găsit pe Norte pe insula Cozumel, a încercat să fugă. Jaramillo l-ar fi omorât la fel ca pe ceilalți *naturales* care îi atacaseră, dacă n-ar fi intervenit Aguilar exact la timp. Diaconul îl convinse că Norte era un spaniol, la fel ca ei.

„*Un spaniol, poate, dar nu seamănă cu niciunul dintre noi*“, se gândeau Benítez.

— Cortés ar fi trebuit să-l spânzure, zise Jaramillo.

— Nici dacă m-ar prăji la foc mic, n-aș accepta asemenea umilințe.

— Când l-au găsit, avea pietre atârnate de nas. Și uită-te cum i-au sfâșiat lobul urechilor. Aguilar spunea că aceste ritualuri, în templele lor, fac parte din adorația diavolului.

— N-am observat că miroase ca un indian? a spus Benítez.

— Ar fi trebuit să-i tai gâtul acolo, pe plajă, și să-l dau dracului pe Aguilar.

— Cortés spune că avem nevoie de ei ca să ne ajute să ne înțelegem cu ceilalți băstinași.

— Poate Aguilar o să ne ajute, dar astă în niciun caz. Cum am putea fi siguri de ce o să le spună?

Jaramillo a scuipat în mare.

— Aguilar spune că sacrificau copii în templele lor și după aceea îi mâncau.

— Nu-mi plac preoții, dar mă rog lui Dumnezeu să putem salva sufletele pierdute ale celor din aceste ținuturi întunecate, i-a răspuns Benítez clătinând din cap.

— Roagă-te, de asemenea, lui Dumnezeu să ne răsplătească pentru că aducem credința pe acest pământ, a adăugat Jaramillo zâmbind.

*

Alaminos, căpitanul, a condus flota spre gura râului. Cu un an înainte fusese cu Grijalva când debarcaseră în acest loc și băstinașii, care-și spun tabascani, s-au arătat atât de prietenoși, încât Cortés a hotărât să facă aici primul port din Lumea Nouă. Oamenii se adunaseră pe punte să privească linia de coastă profilându-se la orizont, printre palmieri și dune de nisip. Erau entuziasmați cu toții și de-abia așteptau să debarce.

Dar dacă ar fi știut ce-i aștepta, ar fi fugit îngroziți pentru că dincolo de coasta verde, netedă, nu se ascundeau aventura și bogăția, ci doi ani de iad.

Doi

Potonchan, pe râul Grijalva

Căteva colibe acoperite cu frunze de palmier erau înconjurate de un gard de lemn. Sătenii se adunaseră pe malul râului, agitându-și sulitele și săgețile. Bărbații erau îmbrăcați în „armuri“ din bumbac. Alții săriseră deja în canoe și încercau să blocheze accesul. Din mijlocul aşezării răsună bubuitul tobelor de război și tânguitul strident al cornurilor.

Benítez îl privea pe Cortés. Se întreba ce fel de comandant era. Barba lui ascundea niște buze subțiri ca tăișul unui cuțit. Figura lui sugera dispreț, nu inspira teamă.

— Se pare că nu vor fi la fel de binevoitori față de noi cum s-au arătat cu Grijalva, a remarcat Benítez.

Cortés bombăni.

— Am venit cu gânduri pașnice și trebuie să ne răspundă la fel. Chiar dacă va trebui să-i ucid, ca să-i fac să priceapă.

Pe urmă a trecut imediat la acțiune, dovedindu-se omul energetic pe care-l cunoșteau toți. Două tunuri mici erau îndreptate spre sat.

— Pregătiți praful de pușcă! a ordonat el. Ordaz, fii gata să lași bărcile la apă! Aguilar, Nortă, veniți cu mine!

Urletele războinice răsunau în jos, pe râu. Benítez se cutremură. Spre deosebire de ceilalți, nu era soldat. Venise în Indii să-și facă o plantărie. Speră că va fi destul de sănătos să reziste.

*

Stăteau în bărci lungi, cu săbiile trase, în timp ce Diego Godoy, îmbrăcat în costumul lui negru de funcționar regal, cu catarame de argint la pantofi, le citea băstinașilor pe Râul Tabasco *requerimiento* în latină. Aguilar traducea, iar Benítez se agita, asudând în armura lui compusă din cămașă, platoșă și epoleti. Ar fi prima luptă pentru el. Se ruga lui

Aztec

Dumnezeu să-i dea curaj. Se temea de-o moarte dureroasă, de răni, de fapтул că ceilalți îl vor considera un laș. Toate aceste gânduri îi abăteau atenția de la notarul legal care citea pergamentul.

Aguilar nu reușea să se facă auzit peste vacarmul iscat de bubuitul tobelor și de urletele războinice.

Indienii se apropiaseră la câțiva metri în canoile lor, agitându-și lăncile și scuturile din piele. Aveau trupurile mânjite cu unsoare neagră și albă.

Benítez spuse în gând o rugăciune adresată Fecioarei Maria.

— Sunt vopsiți în culorile războiului, a remarcat Jaramillo.

Cortés se înnegrise de furie. Benítez nutrea o mare admirăție față de el. Îi dădea senzația că putea amuți indienii doar prin forța personalității sale. Părea deosebit de calm. Stătea cu o mână în șold, iar cu cealaltă pe mânerul sabiei.

— Ai spus că băstinașii de pe râul acesta v-au întâmpinat cu prietenie când ați venit aici cu Grijalva, i-a șuierat el lui Jaramillo.

— Așa a fost, *Caudillo*. Au cântat din fluiere și au dansat pentru noi pe plajă. Se pare că i-a supărat ceva, între timp.

Godoy s-a întrerupt din citit. Își dăduse seama, probabil, că era un efort inutil.

— Continuă, i-a poruncit Cortés, și Godoy s-a supus imediat.

Requerimiento era un document pregătit de Biserică pentru a fi citit în noile teritorii, înainte de a fi rechiziționate în numele Papei și al regelui Spaniei. Începea cu o scurtă istorie a creștinismului, până în momentul în care Dumnezeu i-a dat în grija Sfântului Petru omenirea. Pe urmă, se menționa că succesorul lui Petru era Papa și explica faptul că Papa și acesta donase insulele și continentele oceanului, regelui Spaniei. Prin urmare, trebuia ca locuitorii acestor ținuturi să se supună lui Cortés, ca reprezentant legal al lui Carol al Cincilea. Dacă se supuneau, urmău să fie tratați cu blândețe și să beneficieze de binefacerile creștinismului; dacă nu, vor fi declarați rebeli și vor suporta consecințele.

— Este o prostie, a spus Nortă.

Lui Cortés îi zvâcnea o vână la tâmplă.

— Va să zică renegatul nostru a redescoperit limba oamenilor civilizați. Crezi că legea lui Dumnezeu este o prostie, Nortă?

— Acești oameni nu pricep niciun cuvânt din ce le spuneți. N-au auzit în viață lor de Papa. Este o aberație.

— Mă bucur că ai învățat din nou să vorbești ca un gentilom spaniol. Dar este mare păcat că folosești ilustra noastră limbă pentru a exprima niște erezii.

— Este o erezie să susții ce este drept și normal? Dar presupun că această șaradă meșteșugită este menită să vă împace conștiința.

— Poate într-o zi o să te văd atârnând într-un copac, Norte, și atunci o să-mi limpezesc într-adevăr conștiința.

Godoy termină de citit *requerimiento*. Acum bubuitul tobelor și urletele băstinașilor deveniseră asurzitoare. Două săgeți căzură în apă. Aguilars se întoarce spre Cortés, așteptând noi instrucțiuni. Părea foarte calm, ca și când indienii care mișunau în jurul lor n-ar fi fost decât un roi de tânțari enervanți. Armura îi sclipea în soare. Pana prinsă de coiful de oțel fălfăia în briză. Benítez încerca să-l imite, străduindu-se să-și alunge spaima. „Stai liniștit – își spuse el. Nu-i lăsa să vadă că ţi-e frică.“

— Spune-le că am venit cu gânduri pașnice, a poruncit Cortés, că vrem doar să ne dea mâncare, apă și să stabilim relații cordiale.

Aguilar începu imediat să traducă, urlând cât îl țineau plămânii.

— Spune-le că nu vrem să le facem niciun rău. Suntem castilieni și am venit să-i ajutăm, a adăugat Cortés.

La câțiva metri de barcă, o ploaie de săgeți abătută asupra lor cădea în apă.

— Pe onoarea mea, dacă nu încetează cu violența, vor fi singurii vinovați de cele întâmplate! Aguilar, spune-le că trebuie să fie pașnici sau să-și închine sufletele lui Dumnezeu!

— Nu putem să ne războim cu atâția, a remarcat Norte.

— Ce știe un marină și un renegat despre tactica militară?

— Sunt mii de oameni, iar noi doar câțiva.

— Dar suntem spanioli, aşa că soarta este întotdeauna de partea noastră.

Răsună un șuierat și o ploaie de pietre lansate din praștiile indienilor se abătu asupra lor în locul săgeților. Unele cădeau în apă, inofensive, dar altele se loveau de scuturi și armuri. Câteva, însă, își atinsereau ținta, pentru că Benítez auzi un om strigând.

— Gata! a strigat Cortés, ridicând sabia să dea semnal tunarilor.

Tunurile s-au descărcat amândouă deodată, aruncând ghiulele în crângul de mangrove. Frunzele și trunchiurile copacilor au căzut peste trupurile indienilor care au avut ghinionul să fie în zona distrugerii.

Aztac

Efectul a fost cumplit. Mii de voci au zbierat îngrozite și indienii au luat-o la goană.

Cortés a sărit în apa noroioasă.

— *Santiago y cierre España!* Pentru Sf. Iacob și pentru Spania!

Soldații îl urmău spre mal. Benítez se luă după el.

Mai târziu, nu și-a mai amintit mare lucru din acea primă bătălie pe malul râului. Spaima îl amețise: s-a năpustit spre un grup de trupuri maronii, pictate, asurzit de strigătele războinicilor, bubuitul tobelor și șuieratul băstinașilor. Își rotea orbește sabia. Scutul primitiv de piele din față lui a zburat în lături și indianul s-a apucat de ciotul care-i râmăsesese în loc de braț.

Benítez merse înainte, atacând următorul băstinaș despăiat. Dar acum, când își reveniseră din spaimă, tot mai mulți indieni năvăleau pe malul râului. Îi copleșeau numeric. Era imposibil de crezut că vor putea nimici o asemenea hoardă.

O să mor. Aici, în acest râu maroniu, noroios.

Benítez își dădea seama vag de ce se întâmpla în jurul lui. Roti din nou sabia și văzu alt indian prăbușindu-se la picioarele lui. Apa era plină de cadavre și căpătase o culoare ruginie.

Benítez lovi iarăși, și tresări atunci când sulița îi atinse pieptul, dar vârful de obsidian se zdrobi de platoșa din oțel. Își împunse agresorul cu sulița, se împiedică de un cadavr și căzu. Se zăriu disperat în noroi, gata să se înecă. Când reuși să se ridice din nou, se trezi cu un tabascan dinaintea lui. Își pierduse coiful de oțel în apă. Acum era descorperit.

Dar, în loc să-i dea *lovitura de gracie*, îl apucă de păr și îl târî pe mal. Benítez încercă să ridice sabia cu mâna stângă. Însă, înainte să se miște, îl văzu pe Cortés năpustindu-se spre el și străpungându-l cu sulița pe indian. Omul urlă de durere, îi dădu drumul și căzu într-o parte, luându-se de burtă.

Cortés l-a ridicat în picioare pe Benítez.

— *Santiago!* a strigat el.

„Într-adevăr, Sf. Iacob este de partea mea azi, — se gândi Benítez. Ar fi trebuit să fiu mort până acum. De ce băstinașul nu m-a ucis când a avut ocazia?“

Benítez s-a sprijinit în sabie, a tras aer în plămâni și și-a șters sângele care-i picura din rana de la cap. Supraviețuise primei sale bătălie. Se simțea mândru. Deși nu dovedise cine știe ce eroism, devenise bărbat. Dar măcelul nu-i trezise nicio satisfacție. Nu simțea nicio plăcere să ucidă alt om, chiar dacă era un păgân. Și dacă asta însemna să fii soldat, prefera să renunțe. S-a lăsat în genunchi, cu mâna pe mânerul spadei, și- a înălțat o rugăciune Fecioarei. Când a închis ochii, a văzut indianul apelat asupra lui cu toporul de piatră ridicat deasupra capului. Îi venea să vomite.

De ce îl cruțase?

*

Cortés o porni spre copacul din mijlocul satului. Își ținea coiful sub brațul stâng și părul lung și negru îi cădea pe umeri. Era roșu la față, dar ochii îi sclipeau de bucurie. Simțea același entuziasm și printre oamenii lui; o luptă prinde bine uneori, dacă pierderile sunt mici.

A făcut trei crestături în scoarța copacului cu sabia și a strigat:

— Iau acest oraș în numele Maiestății Sale, Regele Carol al Spaniei.

Diego Godoy s-a grăbit să consemneze momentul.

Cățiva indieni capturați au fost împinsă înainte, cu mâinile legate la spate. În timpul bătăliei, Benítez zărise doar crâmpieie din ce se petrecea în jurul lui: coifuri cu pene, trupuri pe jumătate goale, fețe pictate. Acum avea ocazia să-și studieze inamicul mai atent. Aveau picioare crăcăname, o pânză în jurul șoldurilor și părul tuns. Alții purtau mantii frumos brodate, prinse pe umăr. Mulți aveau tatuaje roșii pe față și pe corp, iar lobul urechilor era zdrențuit, la fel ca al lui Norte.

— Spune-le că n-au de ce să se teamă, îi porunci Cortés lui Aguilar, care le traducea indienilor.

Au primit informația stoic și cu puțin entuziasm, din câte i s-a părut lui Benítez.

— Spune-le că am fost trimiși de un mare rege de peste ocean și avem multe lucruri interesante să le comunicăm șefilor lor. Asigură-i, de asemenea, că nu vrem să le facem niciun rău. O să luăm doar niște apă și provizii pentru călătoria noastră.

Aztoc

Aguilar le-a comunicat prizonierilor, care s-au privit uimiți, dar n-au spus nimic. După ce Alvaro i-a mânat în altă parte, Cortés s-a întors spre Benítez.

— Punetă santinele în oraș. Vom înnopta aici. O să aşteptăm întoarcerea băstinașilor. I-am făcut să guste din oțelul nostru, poate acum vor fi dispuși să discute.

S-a lăsat o liniste stânjenitoare după ce oamenii au înțeles implicațiile cuvintelor lui Cortés. León a deschis primul discuția.

— Unchiul meu a dat ordine stricte să nu dormim niciodată pe țarm.

În momentul acela, Benítez a observat expresia fetei lui Cortés, scăparea ciudată din ochii lui, și și-a dat seama că nu-l cunoștea deloc.

Cortés l-a privit de sus pe León.

— Cine este căpitanul?

León, un bărbat solid cu barbă mare, neagră, și glas răsunător, nu s-a lăsat intimidat.

— Trebuie să respectăm instrucțiunile guvernatorului.

— Și ordinele mele! a strigat Cortés, înfigându-și sabia în pământ. Dacă vreunul dintre oameni vrea să-mi pună autoritatea la îndoială, s-o facă acum!

,,Pe toți draci, vorbește serios!“ se gândi Benítez.

Amuțiseră cu toții.

— Atunci ne-am lămurit. Vom înnopta aici, a adăugat Cortés, luându-și sabia.

*

— Aici nu este nimic, a spus Jaramillo, scuipând în noroi. Nici aur, nici argint, nici măcar o femeie.

În timp ce mergeau pe străzile prăfuite, cățiva căini fără păr lătrau după ei. Jaramillo și alți cățiva se amuzau, împungându-i cu săbiile.

Satul era pustiu. Benítez intră în câteva case. Erau simple, cu pereti din chirpici și cu acoperișuri de stuf. Nu existau uși și nici una din case nu avea mobilă. Patul consta într-o grămadă de bețe uscate și iarbă, acoperită cu presuri de bumbac. Fiecare locuință se mândrea cu un mic altar într-unul din colțurile întunecate, care adăpostea o statuetă înconjурată de mici ofrande de hrana.

S-a apropiat. „Demoni sculptați în lut roșu“, și-a spus el în gând, cu tremurându-se.